

ægtefælle sidestilles en samlever, der opfylder betingelserne i § 5, stk. 2.

2.8.4. Adgang til at antage kønsbestemte endelser af efternavne

2.8.4.1. Gældende ret

Efter en række navnlig østeuropæiske navnetraditioner har efternavnene en forskellig endelse afhængigt af, om de bæres af en mand eller en kvinde. Det gælder f.eks. i Polen, hvor kvinders efternavne i mange tilfælde får endelsen -a, mens mænds navne får endelsen -i. Tilsvarende tradition findes i Grækenland (-ou, -u eller -i for kvinder og -is for mænd) og i Tjekkiet (-ova for kvinder og -il for mænd). Som et kendt eksempel kan peges på, at efternavnet på den kvindelige tennisspiller "Navratilova" anvendt på en mand ville have været "Navratil".

I de pågældende lande anses begge former af navnet for at være det samme navn.

Efter den gældende danske navnelov anses de 2 former af et sådant kønsbøjet efternavn for at være 2 forskellige efternavne. Hvis en mand f.eks. bærer et kønsbøjet efternavn i hankønsformen, vil hans eventuelle ægtefælle kun kunne tage navnet i denne form efter navnelovens § 4.

Hvis hankønsformen af efternavnet ikke er et forbeholdt efternavn, vil dette navn kunne tages i medfør af § 8, nr. 5. Herudover vil navnet i princippet kunne tages som nydannet efternavn efter § 6, hvis betingelserne i denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt. Her skal der dog tages stilling til, om det navn, som ægtefællen bærer (hvis det er et forbeholdt navn), må antages at være til hinder for at tage det nye efternavn pga. mulighed for forveksling, jf. § 6, nr. 3. Hvis der kan meddeles navnebevis på hankønsformen af efternavnet, vil dette indebære, at andre i slægten afskæres fra at tage dette navn, ud over de tilfælde, der er særligt hjemlet efter § 8, nr. 4. Efter denne bestemmelse kræves der dog samtykke fra den oprindelige erhverver.

2.8.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Efter Navnelovsudvalgets opfattelse fungerer de gældende regler ikke hensigtsmæssigt i forhold til navne, der følger de nævnte navnetraditioner med kønsbøjede endelser. De gældende regler giver således efter udvalgets opfattelse en unødvendig og uhensigtsmæssig beskyttelse af hver af de enkelte former af disse navne, uanset at det slægtsmæssige hensyn bag navnelovens regler tværtimod burde føre til det modsatte resultat.

Udvalget har på den baggrund fundet, at det vil være ubetænkeligt at ophæve navnebeskyttelsen på dette punkt, således som dette også er sket i både Norge og Sverige, se betænkningen, pkt. 4.1 og 4.2.

I begge lande er den foreslåede liberalisering sket ved at lovfæste en regel om, at ændring af et kønsbestemt efternavns endelse ikke anses for en ændring til et andet efternavn. Det væsentlige i en sådan bestemmelse er, at navnet i begge versioner skal anses for det samme navn.

Udvalget har tilsluttet sig en sådan opfattelse. Da der imidlertid bør kunne fastsættes regler om, i hvilket omfang og hvordan en ændring fra den ene form til den anden form kan foretages, har udvalget fundet ikke at burde foreslå en bestemmelse, hvorefter sådanne ændringer i endelsen på et navn ikke skal anses for en navneændring.

Ved ministeren for familie- og forbrugeranliggenders årlige opgørelse af navne, der frit kan tages af enhver, foreslår udvalget således, at kønsbøjede efternavne skal anses for et og samme efternavn. Det vil sige, at antallet af bærere af et efternavn i dets hankønsform skal lægges sammen med antallet af bærere af navnet i hankønsform ved opgørelsen af, hvor mange aktuelle bærere af navnet, der er her i landet.

Som nævnt i pkt. 2.7.2. foreslår udvalget, at det skal være muligt at tage et efternavn, hvis ansøgeren indhenter samtykke fra alle bærere af navnet. Ved behandlingen af disse sager følger det af udvalgets forslag, at der skal indhentes samtykke fra alle bærere af navnet i både hankøns- og hankønsformen.

Tilsvarende følger det af udvalgets forslag, at der ved ansøgning om en tilladelse til et nydannet efternavn vil skulle meddeles afslag på en ansøgning om et kønsbøjet navn i hankønsform, hvis der findes blot én bærer af navnet i hankønsformen – og omvendt.

2.8.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders kan i det hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Der henvises til § 4, stk. 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil, samt bemærkningerne til §§ 2, 3, 4, stk. 1, nr. 7, og § 6, hvoraf fremgår, at hun- og hankønsformen af et navn skal anses for det samme navn. Dette vil endvidere fremgå af de nærmere administrative regler fastsat i medfør af lovforslagets § 2, stk. 2.